ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒ. ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

Ուսումնական հաստատության անվանումը

Հաստատում եմ
Տնօրեն Ս. Ավանեսյան
«_____» _____2026թ.

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ–ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ *Շախմատ*

ԴԱՍԱՐԱՆ *3* **ԿԻՍԱՄՅԱԿ** *I, II* **ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ** *2026-2027* **ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ** *34* *(տարեկան)* *1* *(շաբաթական)*

ԴԱՍԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ *Շախմատ*

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ *«Աստղիկ գրատուն»* **ՀԵՂԻՆԱԿ** *Ն. Մովսիսյան, Լ. Մարտիրոսյան*

ՈՒՍՈՒՑԻՉ *Ալեքսանդր Հայրապետյան*

Քննարկվել, հավանության է արժանացել _____
մեթոդմիավորման _____ նիստում: Արձանագրություն թիվ _____

Մեթոդմիավորման նախագահ _____ *Հերմինե Ալավերդյան*
(ստորագրություն) (ազգանուն, անուն)

Տնօրենի տեղակալ _____ *Մերի Մկրտչյան*
(ստորագրություն) (ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՍԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՍԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
					ԸՆԴ	ՏԵՍ	ԳՈՐԾ	
ԹԵՄԱ 1	**Շախմատային վերջնախաղեր և ավարտներ**							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	1.1 Զարգացնել սովորողի ստեղծագործական մտածողությունն ու ստեղծարարությունը: 1.2 Զարգացնել սովորողի պատկերացումն ու հիշողությունը: Ուսուցանել թվային գլուխկոտրուկների սկզբունքները, ուղղորդել՝ գտնելու և ստեղծելու թվային գլուխկոտրուկներ: 1.3 Ձևավորել պլանավորում՝ երկու սեփական քայլեր և հակառակորդի մեկ հակաքայլի կանխատեսում: Ձևավորել կանխատեսելու և կանխարգելելու հմտություններ: 1.4-1.10 Ձևավորել ալգորիթմ կազմելու հմտություններ: Զարգացնել սովորողների պլանավորման, նպատակադրման և ծրագրերի իրականացման կարողություններ: Ձևավորել բազմաթիվ տարբերակների վերլուծության կարողություն: Զարգացնել տարածական ընկալում և անելանելի իրավիճակներում տարբերակներ գտնելու կարողություն:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	1.1 Ստեղծել մատային դիրքեր՝ օգտագործելով 3-5 և ավելի խաղաքարեր: (S1 ազատ գրավոր և բանավոր հաղորդակցվի գրական հայերենով, կարդա, հասկանա, վերարտադրի պարզ գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստեր, ձևակերպի տեքստի հիմնական գաղափարը, S8 դրսևորի տրամաբանական և ստեղծագործական մտածողություն, կարողանա անդրադառնալ ու արձագանքել սեփական և ուրիշների ստեղծած աշխատանքին, S22 կարևորի սովորելը և ցուցաբերի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ, S28 գտնի իր սխալները և քայլեր անի դրանք ինքնուրույն կամ աջակցությամբ ուղղելու համար, S30 զբաղվի անհատական կամ խմբային գեղարվեստական գործունեությամբ): 1.2 Ստեղծել թվային գլուխկոտրուկներ: (S1 ազատ գրավոր և բանավոր հաղորդակցվի գրական հայերենով, կարդա, հասկանա, վերարտադրի պարզ գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստեր, ձևակերպի տեքստի հիմնական գաղափարը, S8 դրսևորի տրամաբանական և ստեղծագործական մտածողություն, կարողանա անդրադառնալ ու արձագանքել սեփական և ուրիշների ստեղծած աշխատանքին, S22 կարևորի սովորելը և ցուցաբերի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ, S28 գտնի իր սխալները և քայլեր անի դրանք ինքնուրույն կամ աջակցությամբ ուղղելու համար, S30 զբաղվի անհատական կամ խմբային գեղարվեստական գործունեությամբ): 1.3 Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացառել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները: Առանց խաղաքարերը տեղաշարժելու՝ մտքում փոփոխել տրված դիրքը, մատ անել երկու քայլից: Կանխարգելել հակառակորդի մտահղացումները: (S1 ազատ գրավոր և բանավոր հաղորդակցվի գրական հայերենով, կարդա, հասկանա, վերարտադրի պարզ գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստեր, ձևակերպի տեքստի հիմնական գաղափարը, S3 օգտագործի ունեցած գիտելիքները և հմտությունները օբյեկտները չափելու, հաշվելու, համեմատելու, նկարագրելու, դրանց քանակական, որակական և տարածական պարզ հարաբերակցությունները գնահատելու համար, S9 հասկանա իր առջև դրված խնդիրը, մշակի և կատարի քայլեր այն լուծելու համար, S22 կարևորի սովորելը և ցուցաբերի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ, S28 գտնի իր սխալները և քայլեր անի դրանք ինքնուրույն կամ աջակցությամբ ուղղելու համար): 1.4-1.10 Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել թագուհու և արքայի, զինվորի և արքայի, նավակի և արքայի, երկու փղի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները: (S1 ազատ գրավոր և բանավոր հաղորդակցվի գրական հայերենով, կարդա, հասկանա, վերարտադրի պարզ գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստեր, ձևակերպի տեքստի հիմնական գաղափարը, S3 օգտագործի ունեցած գիտելիքները և հմտությունները օբյեկտները չափելու, հաշվելու, համեմատելու, նկարագրելու, դրանց քանակական, որակական և տարածական պարզ հարաբերակցությունները գնահատելու համար, S8 դրսևորի տրամաբանական և ստեղծագործական մտածողություն, կարողանա անդրադառնալ ու արձագանքել սեփական և ուրիշների ստեղծած աշխատանքին, S9 հասկանա իր առջև դրված խնդիրը, մշակի և կատարի քայլեր այն լուծելու համար, S22 կարևորի սովորելը և ցուցաբերի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ, S28 գտնի իր սխալները և քայլեր անի դրանք ինքնուրույն կամ աջակցությամբ ուղղելու համար, S33 դրսևորի իր մտավոր և ֆիզիկական կարողությունները շարունակաբար զարգացնելու վարքագիծ):						
1	Մատային դիրքերի ստեղծում	Սովորողների մոտ ձևավորել մատային դիրքեր ստեղծելու կարողություն	**Ստեղծում են** մատային դիրքեր՝ օգտագործելով 3-ից ավելի խաղաքարեր:	8-10	1	1		
2	Թվային գլուխկոտրուկներ	Սովորողների մոտ ձևավորել թվային գլուխկոտրուկներ լուծելու կարողություն:	Լուծում են թվային գլուխկոտրուկներ՝ համադրելով խաղաքարերի հարվածները:	4-6	1	1		
3	Երկքայլանի մատային խնդիրներ	Վերհիշել և ամրապնդել մատային խնդիրները	**Ներկայացնում** և **մեկնաբանում են** մատային խնդիրները	54-56	1	1		
4	Վերջնախաղ՝ թագուհին զինվորի դեմ	Կարողանալ վերջնախաղում ստանալ թագուհու զինվորի դեմ իրավիճակը	Կարողանում են վերջնախաղում արդյունք ստանալ	72-74	1	1		
5	Զինվորային վերջնախաղ՝ քառակուսու կանոնը	Ուսուցանել վերջնախաղում քառակուսու կանոնը	**Պլանավորում**, **ցուցադրում** և **մեկնաբանում են** վերջնախաղում քառակուսու կանոնը	22-24	1	1		
6	Զինվորային վերջնախաղ՝ սատարման դաշտեր և քայլի հերթի կարևորությունը	Ուսուցանել սատարման դաշտերի և քայլի հերթի կարևորությունը	Պլանավորում, ցուցադրում և մեկնաբանում են խաղաքարերի գործողությունները	26-28	1	1		
7	Մատ թագուհիով	Ուսուցանել մատը թագուհիով	Պլանավորում, ցուցադրում և մեկնաբանու են թագուհու քայլերը	18	1	1		
8	Մատ նավակով	Ուսուցանել մատը նավակով	**Պլանավորում**, **ցուցադրում** և **մեկնաբանում են** նավակի քայլերը	62-64	1	1		

9	Մատ 2 փղով	Ուսուցանել մատը 2 նավակով	Կարողանում են մատ հայտարարել 2 նավակո	66-68	1	1		
10	Խուսափում մատից	Ուսուցանել խուսափումը մատից	**Գնահատում են** դիրքը և կարողանում են խուսափել մատից	16	1	1		
11	**Ամփոփիչ աշխատանք 1՝ հարց ու պատասխան**	Վերհիշել խաղի ընթացքում բոլոր մարտավարական հնարքները՝ կիրառելով դիրքի գնահատման սկզբունքը:	Գնահատում են դիրքը և մարտավարական հնարքներ:		1		1	
ԹԵՄԱ 2	**Մարտավարություն**							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	1. Ձևավորել այլընտրանքային որոշումների կայացման կարողություններ: 2. Զարգացնել երևակայությունը մարտավարական հնարքների վերլուծությամբ: 3. Զարգացնել որոնողական գործունեություն:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	2.1-2.10 Գնահատել և վերլուծել իրավիճակը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: (S1 ազատ գրավոր և բանավոր հաղորդակցվի գրական հայերենով, կարդա, հասկանա, վերարտադրի պարզ գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստեր, ձևակերպի տեքստի հիմնական գաղափարը, S8 դրսևորի տրամաբանական և ստեղծագործական մտածողություն, կարողանա անդրադառնալ ու արձագանքել սեփական և ուրիշների ստեղծած աշխատանքին, S22 կարևորի սովորելը և ցուցաբերի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ, S28 գտնի իր սխալները և քայլեր անի դրանք ինքնուրույն կամ աջակցությամբ ուղղելու համար, S30 զբաղվի անհատական կամ խմբային գեղարվեստական գործունեությամբ, S33 դրսևորի իր մտավոր և ֆիզիկական կարողությունները շարունակաբար զարգացնելու վարքագիծ):							
12	Զոհաբերություն	Ձևավորել այլընտրանքային և բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	**Գնահատում** և **վերլուծում են** դիրքը, **որոնում** և **գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառել**ով մարտավարական հնարքը:	40-41	1	1		
13	Բաց շախ	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	52	1	1		
14	Բաց հարձակում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	48	1	1		
15	Բաց հարձակման նախապատրաստում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	52	1	1		
16	Կրկնակի շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել կրկնակի շախի գաղտնիքները	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	70	1	1		
17	Անպաշտպան խաղաքար	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	44	1	1		
18	«Թունավոր» զինվոր	Ուսուցանել նոր մարտավարական հնարք:Պարզել՝երբ է զինվորը լինում <թունավոր>>	Գիտեն մարտավարական նոր հնարք:Կարողանում են պարզել՝ երբ է զինվորը <<թունավոր>>:	46-47	1	1		

19	Ինքնազոհ նավակ	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Զնավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	86	1	1		
20	Ճեղքում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Զնավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	88	1	1		
21	Ջրաղաց	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Զնավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատում և վերլուծում են դիրքը, որոնում և գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	94	1	1		
22	**Ամփոփիչ աշխատանք 2՝ գործնական խաղ**	Վերհիշել բաց հարձակման ձևերը,երկքայլանի մատային խնդիրներ:	Գիտեն բաց հարձակման ձևերը,կատարում են երկքայլանի մատային խնդիրներ:		1		1	
ԹԵՄԱ 3	**Ռազմավարություն**							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Զարգացնել քննադատական և բազմատարբերակային մտածողություն: Զարգացնել գնահատելու, պլանավորելու, կանխարգելելու կարողություններ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	1.Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետները, հիմնավորել դրանք: 2. Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում: (S1 ազատ գրավոր և բանավոր հաղորդակցվի գրական հայերենով, կարդա, հասկանա, վերարտադրի պարզ գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստեր, ձևակերպի տեքստի հիմնական գաղափարը, S3 օգտագործի ունեցած գիտելիքները և հմտությունները օբյեկտները չափելու, հաշվելու, համեմա¬տելու, նկարագրելու, դրանց քանակական, որակական և տարածական պարզ հարաբերակցու¬թյունները գնահատելու համար, S8 դրսևորի տրամաբանական և ստեղծագործական մտածողու¬թյուն, կարողանա անդրադառնալ ու արձագանքել սեփական և ուրիշների ստեղծած աշխատանքին, S9 հասկանա իր առջև դրված խնդիրը, մշակի և կատարի քայլեր այն լուծելու համար, S22 կարևորի սովորելը և ցուցաբերի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ, S28 գտնի իր սխալները և քայլեր անի դրանք ինքնուրույն կամ աջակցությամբ ուղղելու համար, S33 դրսևորի իր մտավոր և ֆիզիկա¬կան կարողությունները շարունակաբար զարգացնելու վարքագիծ):							
23	Ծուղակներ սկզբնախաղում	Ուսուցանել ծուղակները սկզբնախաղում՝գնահատելով դիրքը	Գիտի՝ ինչպես խուսափել ծուղակներիից սկզբնախաղում	70-71	1	1		
24	Ծուղակներ սկզբնախաղում	Ուսուցանել ծուղակները սկզբնախաղում՝գնահատելով դիրքը	Գիտի՝ ինչպես խուսափել ծուղակներիից սկզբնախաղում	12	1	1		
25	Դիրքի գնահատում	Ուսուցանել որակի առավելության իրացման ուղիները:	**Մեկնաբանում են** որակի առավելության իրացման ուղիները:	36-38	1	1		
26	Նյութական առավելության իրացում և որակ	Ուսուցանել նյութական առավելության իրացման ուղիները:	**Մեկնաբանում** են նյութական առավելության իրացման ուղիները:	78	1	1		
27	Գրոհ	Ուսուցանել գրոհը:Սովորել գրոհել արքայի վրա:	Գիտեն՝ ինչ է գրոհը:Կարողանում են գրոհել արքայի վրա:	82	1	1		
28	Պաշտպանություն	Սովորողների միջոցով բացահայտել պաշտպանական հնարավորությունները:	**Որոնում** և **գտնում** է խնդիրը, **գտնում է ուղիներ** խնդրի լուծման համար**:**	84-85	1	1		
29	Ինքնազոհ նավակ	Իմանալ՝ երբ է նավակը ինքնազոհ:Սովորել՝ ինչպես պարտված դիրքում չհուսահատվել և հասնել ոչ-ոքիի:	Գիտեն՝ երբ է նավակը ինքնազոհ:Պարտված դիրքում կարողանում են հասնել ոչ-ոքիի:	86-87	1	1		
30	Վերադասավորումներ	Զնավորել այլընտրանքային և բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	**Գնահատում** և **վերլուծում են** դիրքը, **որոնում** և **գտնում են այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառել**ով մարտավարական հնարքը:	90	1	1		

31	Վերադասավորումներ	Սովորել դասավորել սկզբնախաղում զարգացրած խաղաքարերը՝ էլ ավելի լավ դիրքեր տեղափոխելով:	Կարողանում են դասավորել սկզբնախաղում զարգացրած խաղաքարերը՝ էլ ավելի լավ դիրքեր տեղափոխելով:	90-91	1	1		
32	Փոխանակում	Սովորել կատարել փոխանակումներ հաղթանակի հասնելու համար:	Կարողանում են կատարել փոխանակումներ հաղթանակի հասնելու համար:	92-93	1	1		
33	Աշխարհի չեմպիոններ	Սովորել նոր մարտավարական հնարք՝ ջրաղաց: Ծանոթանալ շախմատի աշխարհի չեմպիոնների հետ:	Գիտեն նոր մարտավարական հնարքի՝ ջրաղացի մասին: Գիտեն շախմատի աշխարհի չեմպիոնների մասին հետաքրքիր փաստեր:	967	1	1		
34	**Ամփոփիչ աշխատանք 3՝ հարց ու պատասխան**	Վերհիշել խաղաքարերի համագործակցության և փոխանակման ձևերը:	Գիտեն խաղաքարերի համագործակցության և փոխանակման ձևերը:		1		1	
				ԸՆԴԱՄԵՆԸ	***34***	***31***	***3***	